

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 22. šte. „Slov. Gospodarja“.

L. 1889.

30. maja.

Štev. 5.

Drevesnica in vzgojevanje dreves.

Spisal F. Matijašič.
deželni potovalni učitelj za sadjerejstvo.

(Dalje.)

Oskrbovanje okulantov in cepljenecv.

Vendar pa tako požlahtnjenih drevesc sedaj ne smemo prepustiti samih sebi, temveč še le sedaj se prav za prav počne njih odgojevanje. Mora se namreč skrbeti za to, da se v drevesnicah uniči ves plevel, ter da zemlja ostaja rahla; treba tedaj drevesnico, kolikorkrat mogoče, najmanj pa trikrat v letu prekopati. Nadalje moramo drevesa braniti škodljivih mrčesov in drugih živali; med vsemi temi živalmi najnevarnejši je drevescem v drevesnici — zajec, kateri nam posebno v mrzlih zimah, ki imajo mnogo snega, more uničiti neizmerno veliko dreves, s tem, da jih od vseh strani ogloje, čeravno se tega dela tudi po letu ne sramuje.

Da tedaj drevesa proti njemu varujemo, moramo že v prvem letu, še pred zimo napraviti okrog drevesnice ograjo, ki mora biti tako gosta in tako visoka, da ne morejo niti zajci in tudi ne druge živali v drevesnico. Takova ograja more se napraviti iz različnega gradiva, ki pa je vsekdar precej drago. Vendar zategadelj naj nikomur ne pride na um, drevesnice brez ograje pustiti, ker takemu bi gotovo zajci oglodali že v prvem letu morebiti vsa drevesa, tako, da bi škoda bila še večja! Nemogoče je tedaj si drevesnice brez ograje samo le misliti. Stroške za ograjo pa itak mnogotero povrne dorastlo drevje.

Za takove sadjerejce, ki si hočejo napraviti drevesnico za večkratno posajenje, t. j. take, ki tudi hočejo z drevjem kupčevati, je tedaj dobra, trdna ograja, ki naj trpi več let, neobhodno potrebna.

Takovi pa, ki hočejo v drevesnici samo enkrat odrediti si drevja, bodi-si za-se, bodi-si deloma tudi za prodajo — pri tem se njim povrnejo stroški za lastno drevje —, morejo si takovo ograjo napraviti še precej po ceni, ako za to rabijo n. pr. kolje, kakor nam služi za vinograde, ali pa, če se poslužujejo 4—5 cm. debelih in zadosti dolgih smrekovih palic, ali pa suhega vejevja in trnine, katere slednje imamo še povsod zadosti. Veliko večjo trpežnost zadobé take stvari, ako jih, posebno pri zemlji in tudi na zgornjih koncih namažemo s katra-nom ali térom.

Rezanje dreves v drevesnici.

Najvažnejše delo pri mladem drevju v drevesnici je rezanje. Ta rezitev ima namen, redilni drevesni sok na gotova mesta voditi, ter tako povzročiti, da drevo na takem mestu izredi nove dele, ki pa tudi une dele, kateri so pri rezanji bili puščeni, ojačijo in podaljšajo. Reže se vsekdar tako, da se mladika odreže tik nad enim popkom, in sicer tako, da se nož, ki mora biti zelo oster, ker le takrat rane hitro celijo, nastavi na nasprotni strani popka tam, kjer se ta počenja, ter se potegne napošev navzgor, tik nad popkovo špico, tako, da ne ostaja nič mrtvega lesa nad popkom, in da se tudi ta ne rani. Pri takem rezanji je tudi rana, ki nastane, najmanjša. V obče razločujemo pri rezanju kratko in dolgo, ter imenujemo rezanje dolgo tedaj, ako od mladike, katero režemo, ostane več kakor polovica. Nasprotno pa imenujemo rezanje kratko, ako od mladike, katero režemo, odrežemo več, kakor polovico, da ostane torej manj, kakor polovica. To sem omenil le za to, ker tisti, kateri se bavijo s čitanjem pomologičnih knjig ali časnikov, so gotovo vže večkrat čitali o kratkem in dolgem rezanji, ki je pri različnih sortah po njih lastnostih gledé rasti, posebno kar se tiče pritlikovcev, tudi različno, ne da bi more biti znali, kako je to umeti.

Sedaj nastane pa vprašanje, kedaj da se ima rezati, t. j. kakova da naj je rast, da se drevo mora rezati, in kakova mora biti, da ga ni treba, ali ni smeti rezati?

V naši razpravi bil je govor o različnih vrstah cepljenja, in nekoliko natančneje o najboljem načinu tega, za sadjerejca čez vse važnega dela, namreč o okuliranju.

Rekli smo, da okulanti že v prvem letu morejo zrasti čez $1\frac{1}{2}$ m. visoki. Kaj se pa ima storiti nadalje z njimi? Omenili smo prej že tudi, da se divjaki, ki so okulirani, porežejo še le prihodnjo spomlad, in to tako, da se puisti pri vsakem nad okuliranim popkom 10 do 15 cm. dolgi reznik. Opazujmo tedaj okulirane divjake o njih dalnjem razvijanju v prvi pomladi! Med tem, ko okulirani popki počnejo poganjati, prikažejo se tudi divje mladike nad in pod žlahtnim popkom. Le-te moramo, kadar je videti, da bode žlahtna mladika vspevala, pojedino zapored odstraniti, t. j. odrezati z nožem tik debla (trgati ne velja!) Če kateri oku-